

Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Psychologia – Konsumpcja – Jakość Życia”

17-18 października 2014 r., Katowice

Łukasz Jach¹

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach, lukasz.jach@us.edu.pl

W dniach 17-18 października 2014 roku w gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej UŚ i UE odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Psychologia – Konsumpcja – Jakość Życia”, będąca wspólnym przedsięwzięciem Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego. Celem organizowanych od 2009 roku cyklicznych konferencji jest integracja podejść, prezentacja rezultatów badań oraz wymiana myśli badaczy zainteresowanych zachodzącymi we współczesnym świecie procesami związanymi z szeroko pojętą sferą konsumpcji i ich wpływem na życie jednostki. Tym razem konferencja odbywała się pod hasłem „Cena idei – idea ceny. Merkantylne relacje współczesności”, a poruszone w jej trakcie problemy w szczególności koncentrowały się na zagadnieniu przenikania zasad wymiany ekonomicznej do obszarów ludzkiej aktywności, dotychczas uważanych za niepodlegające komercjalizacji, takich jak badania naukowe, edukacja, zdrowie czy religia.

Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać wykładów plenarnych wygłoszonych przez specjalnych gości – prof. dr. hab. Bogdana Mroza

oraz dr. Tomasza Witkowskiego. W swoim wykładzie zatytułowanym „Wszystko na sprzedaż? Pułapki i manowce konsumpcjonizmu” profesor Mróz przedstawił współcześnie obserwowane trendy pojawiające się zarówno w głównym nurcie konsumpcji, jak i jego dalekich rubieżach, związanych np. ze zjawiskiem rozwoju tzw. *sharing economy*. Doktor Witkowski wygłosił natomiast wykład pt. „Psychologia – jeszcze nauka, czy już tylko agresywny marketing”, w którym ukazane zostały przykłady zniekształcania wyników badań psychologicznych w celu uzyskania korzyści materialnych oraz wizerunkowych.

Oprócz wykładów plenarnych w trakcie konferencji odbyło się pięć sesji referatowych, w trakcie których wygłoszono szereg wystąpień prezentujących teoretyczne oraz empiryczne ustalenia dotyczące konsumpcji, pojawiające się na gruncie wielu dziedzin akademickich. Podczas sesji pt. „Wokół konsumpcji” dr Anna Hełka przedstawiła referat dotyczący wpływu wstrętu na postawy oraz decyzje konsumenckie, mgr Joanna Duda zaprezentowała wyniki badań dotyczących wpływu typu dokonywanych zakupów na emocje, dr hab. Oleg Gorbaniuk zapoznał uczestników z prewencyjną oraz promocyjną wartością marek usług dla obrazu siebie, a dr Wiktor Razmus przybliżył zjawisko konstruowania siebie poprzez marki. Druga z sesji referatowych nosiła tytuł „Merkantylizacja wartości”, a w jej trakcie mgr Łukasz Mrózek zaznajomił słuchaczy ze współczesnymi sposobami podchodzenia katolików do dni świątecznych, dr Adrian Solek omówił temat prywatyzacji i komercjali-

zacji przestrzeni publicznej w Polsce, dr Łukasz Jach w kontekście koncepcji scjentoteizmu zarysował sposoby prezentowania tematyki naukowej w kulturze popularnej, dr Mikołaj Lewicki przybliżył kwestie dotyczące wymierności wartości dzieł sztuki, dr Agnieszka Pasztak-Opółka naświetliła problemy związane z finansowaniem usług psychologicznych w ramach polskiego systemu ochrony zdrowia, a mgr Agnieszka Włoka zaprezentowała zjawisko traktowania usług religijnych jako towaru. Podczas sesji pt. „Wokół materializmu” mgr Blanka Kondratowicz-Nowak przedstawiła uczestnikom zagadnienie związków przekonań nt. wolnej woli/determinizmu z dobrostanem psychicznym, prof. UG dr hab. Anna Maria Zawadzka pokazała kiedy aspiracje materialistyczne wiążą się z dobrostanem psychicznym i interpersonalnym, dr hab. Małgorzata Górnik-Durose wygłosiła referat dotyczący związków merkantylizmu psychicznego z postawami wobec wybranych kwestii społecznych,

mgr Martyna Płudowska wskazała na związki motywacji osiągnięć z orientacją materialistyczną, a dr hab. Irena Pilch opowiedziała o relacjach pomiędzy jawnym i ukrytym narcyzmem a postawami wobec pieniędzy i rzeczy materialnych. Kolejna sesja, zatytułowana „Zmerkantylizowane ciało” zawierała referat prof. zw. dr hab. Andrzeja Zwolińskiego na temat utowarowienia ciała ludzkiego, wystąpienie mgr Ilony Witkowskiej przedstawiające językowe środki perswazji w reklamie kierowanej do kobiet, prezentację dr Teresy Sikory dotyczącą poznawczych aspektów mechanizmu wyceny przyjemności oraz referat mgr Kingi Gregorczyk na temat zależności pomiędzy strukturą celów życiowych a stosunkiem do zdrowia i własnego ciała u sportowców. W trakcie ostatniej sesji konferencyjnej, zatytułowanej „Zmerkantylizowane dzieciństwo” prof. UG dr hab. Anna Maria Zawadzka zaprezentowała skalę do badania poziomu materializmu u młodzieży *Youth Materialism Scale*, mgr Magdalena Poraj-Weder przedstawiła związki pomiędzy retrospektywną oceną motywów zara-

biania pieniędzy przez rodziców a motywami zarabiania pieniędzy charakteryzującymi młodych dorosłych, natomiast dr hab. Agata Gąsiorowska wygłosiła referat na temat skutków wzbudzenia myśli o pieniądzach u małych dzieci. Konferencję zakończyła moderowana przez dr hab. Małgorzatę Górnik-Durose dyskusja panelowa pt. „Między etosem a interesem, czyli jak dzisiaj uprawiać naukę”, w której wzięli udział: prof. dr hab. Bogdan Mróz, prof. UG dr hab. Anna Maria Zawadzka, dr hab. Agata Gąsiorowska oraz dr Tomasz Witkowski.

Biorąc pod uwagę aktualność oraz wagę tematów poruszanych w trakcie konferencyjnych wykładów plenarnych, wystąpień oraz dyskusji wydaje się, że cykl konferencji pt „Psychologia – Konsumpcja – Jakość życia” nie tylko ugruntował już swoją pozycję w harmonogramie interdyscyplinarnych konferencji poruszających kwestie funkcjonowania jednostki we współczesnym świecie, ale będzie w nim obecny jeszcze przez długi czas. Kolejna, piąta już edycja konferencji planowana jest na 2016 rok.

